

Unirea Poporului

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 16 cor. (10 Lei)
Pe 1/2 de an . . . 8 cor. (5 Lei)
Un număr 30 fileri (30 bani.)

lese ca număr poporal al „Unirii“ în fiecare Joi.

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj
(Județul Alba-de-jos.)

ANUNȚURI și RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 1 cor. a doua și a treia oră 80 fil.

Muceniei zilelor noastre.

Bucuria noastră din acestea zile nu este deplină. Căci, precum se vede, paharul suferințelor neamului nostru nu s'a umplut încă. Cerul peste România Mare s-a înseninat în cea mai mare parte. Dar în marginea zării spre apus, peste capetele alor sute și mii de frați ai noștri se învâlmășesc încă nori grei de tot. Nori de furtună sângeroasă, care amenință să cutropească cu totul viața noastră românească, din acele părți nenorocite. Dincolo de Munții Apuseni, spre Tisa, și mai sus, prin Sălaj și Sătmar, crâncen potop se deslănțuiește asupra bieților Români, cari nu au putut avea încă norocul să fie sub ocrotirea armatei românești. Dușmanii noștri cei vechi, în neputința desnașdejii lor, s'au înhăitat în cete fioroase și cutrieră satele românești, ca nește tigrii, cum înșiși s-au numit, ducând omor și pustiire. Săcui fără Dumnezeu, cătane ungurești conduse de ofițeri cu suflete negre, pică asupra satelor pacinice, schinjuesc și omoară, voind să stârpească de pe fața pământului oameni fără apărare, cărora nu le găsec altă vină, decât că s'au născut Români și grăiesc în limba moșilor și strămoșilor lor. Îi ciuruesc cu împușcături și îi spintecă în baionete, răcnindu-le în față cu furie de barbari: Na, vă mai trebuie România Mare? Cum au făcut cu bietul Gheorghe Tamaș din Poieni și cu nenumărați ca dânsul. Se pun pe culmi de dealuri și bat în sate cu tunuri și cu mitraliere, mai rău ca toți păgânii de pe lume. Încât Românii noștri sunt siliți să-și părăsească vetrele, ca pe vremea Tătarilor, și să-și mântuie viețile pe codri. Ațin calea fetelor și nevestelor, batjocorindu-le, ca pe urmă să le ucidă în cea mai păgânești chipuri. Iar aceste bande se chiamă că sunt cătanele guvernului unguresc dela Pesta. Ale acelu guvern, care înaintea adunării dela Alba-Iulia ne întindea brațele, ademenindu-ne să stăm și pe

mai departe în „frăție“ ungurească. El le dă bani, arme și căpitani.

Când însemnăm aceste fapte înfloritoare, ne gândim la vremea mucenicilor de demult, când păgânii adunau turme întregi de creștini blânzi, îi trăgeau prin sulți sau îi fierbeau prin căldări cu rășină, negăsind alte ponoase asupra lor, decât credința în Hristos Mântuitorul. Ca acești martiri ai Domnului sunt trații noștri din Bihor, Sălaj și Sătmar, cari pradă sunt călailor și mor în crâncene durci prin cele sate și văi întinse. Ca mucenicii creștini, o credință au și ei, credință mai tare decât piatra munților: *dreptatea causei românești!* Cred în visul sfânt, care ne însufletește de veacuri pe toți românii și a cărui întâptuire noi o vedem cu ochii. Însă, bagseamă, se mai cere dela Neamul nostru această jertfă sfășietor de dureroasă, ca să se pecetluiească deplin marele contract al dreptății noastre. Ei mor, ca să vadă și să cunoască Popoarele lumii paharul suferințelor românești de veacuri.

Ni-se sfășie inimile de durerea voastră, mari mucenici ai vremii. Dar în jalea noastră cumplită, aflăm o rază de creștinească mângâiere în troparele sfintei Biserici, care cântă:

— *„Luptători ai Domnului, fericit este pământul, carele s-a adăpat cu sângeurile voastre, și sfinte sunt lăcașurile cari au primit sufletele voastre: că în priveliște pe contrari ați invins...“* (Troparul Sfinților Martiri dela 2 Noemvrie).

Da, așa este: voi ați invins, iubiți mucenici ai zilelor noastre! Dreptatea voastră e biruitoare. Gemetele voastre au ajuns la treptele Tronului Românesc și la masa celor cari hotărese soarta popoarelor. Și voi veți fi cei din urmă și cei mai glorioși mucenici ai Neamului românesc!

Ce isprăvi au mai făcut Ungurii.

Din Sibiu se vestește:

În multe părți cutreeră patrulare ungurești și duc pe feciorii români cu puterea, să-i bage în cătanie ungurească. În Sălaj toți Românii cu carte, preoți și învățători, cari nu au putut să scape cu fuga, au fost băgați la închisoare. La Arad și în apropiere de Arad, Ungurii coboară din tren pe ofițerii și soldații români, îi bat și îi chinuesc. În comuna Șiria din jurul Aradului au intrat 10 unguri beți, înarmați cu granate de mână și au bătut mai mulți feciori. În Borosineu au intrat noaptea la inspectorul Nicolae Popescu, căutându-l să-l omoare. Neaflându-l acasă, au străpuns cu baioneta pe un cumnat al dânsului și au amenințat cu moartea familia întreagă.

La 1 Februarie au deschis un foc puternic asupra satului Poeni. Un glonte de tun a nimerit în casa în care erau Floare Tamașiu, Leonte Tamașiu și tatăl lor. Cei dintâi doi au rămas morți pe loc, iar tatăl lor s'a ales cu o rană grea.

În comuna Bologa (județul Cojocna) Ungurii au făcut furturi și jafuri. Pagubele se urcă la șase sute mii coroane. Tot în comuna aceasta au fost uciși mișelește din partea bandelor săcuesti: tânărul Dumitru Baci, bătrânul de 57 ani Teodor Petra, care mai întâiu a fost înțepat de 10 ori cu baioneta, apoi împușcat de 2 ori în cap. Nevasta lui Ioan Brazda, tânărul Gavril Giurgiu și alții. Asemenea au fost răniți și bătuți de moarte mai mulți oameni din sat.

În Ceul Silvaniei se vorbește, că protopopul Berinde din Seini a fost omorât de unguri, împreună cu șapte gardiști.

Un trimis al Cărmuirii noastre dela Sibiu, care mergea cu trenul spre Brad a fost ucis de Unguri între Bichiș-Ciaba și Szolnok.

„Gazeta Transilvaniei“ scrie, că Ungurii din Sătmar au judecat la moarte și au omorât pe cântărețul Gheorghe P. Văleanu, fost teolog în Blaj.

Știri mai nouă vestesc, că în comitatul Aradului Ungurii pregătesc un mare măcel în contra Românilor.

Cetiți și răspândiți „UNIREA POPORULUI“.

Cum vom da înainte?

Am ajuns cele mai mărețe zile pe cari și-le poate dori un neam. Am scuturat lanțurile robiei de veacuri și stăm acum în pragul unei vieți nouă, când singuri ne vom croi fericirea și norocul pe acest pământ. De sub jugul ungarilor, victorie și tăria brațelor ne-a scos. Sângele ostașilor români, vărsat din belșug pe toate plaiurile României vechi și prin atâtea țări străine, ne-a izbăvit. Ce ne va susține însă de aci înainte, când toate popoarele își vor atârna spada în cui? Nimic alta, decât *hărnicia, cinstea și lumina învățaturii.*

Țărani și domni deopotrivă trebuie să muncim cu mai mult zor ca până acum, ca să ajungem cu toții la bunăstare. Țăranii primesc pământul, ce zadarnic l-au dorit de atâtea vreme. Meseriașii, negustorii vor putea munci sprijiniți de întreaga obște românească. Iar cărturarii vor intra în slujbele de unde erau scoși până acum. Toți își vor putea agonisi o stăricică, numai harnici și cinstiti să fie. Bunăstarea materială este temelie viitorului nostru de aur. Pe lângă hărnicie, cinste și cruțare, ne mai trebuie însă și învățatură, ca să ne ferim în frumoasa noastră patrie, alături de națiile mai înstărite și mai învățate decât noi.

Școala, cartea, învățatura să ne fie scumpe ca ochii din cap. Să ne dăm cu drag copiii la școală, și să cerem cu toată hotărârea dela învățătorii noștri, să-și implinească slujba cum se cade, după ce li se va croi și plată mai cinstită ca până acum. Ar fi o rușine, dacă și în România mare ar mai crește flăcăi și fete fără de cunoștință de carte! Nu mai putem lăsa de aci înainte nici un singur sat fără de un *cor* de cântăreți, condus de învățătorul ori preotul cu râvnă pentru ridicarea poporului. Trimiteți cât de mulți copii și la școlile din orașe, la gimnaziile și școli de meserii, ca să cucerim și orașele, aceste cuiburi de viespi din mijlocul nostru, ca să ajungă negoțul și meșteșugurile în mâni românești.

Iar frații țărani, cunoscători ai slovelor românești, să-și folosească învățatura mai mult ca până acum. Cumpărați gazete și cărți pe banii, cari și așa nu mai știți cum să-i cheltuiți. Luați pildă dela sași. Nu veți găsi un singur țăran, care să nu-și aibă una ori mai multe gazete abonate, și în casa căruia să nu găsești zeci și sute de cărți de petrecere și învățatură. Nici nu vei găsi însă un popor mai înstărit ca cel săsesc. »Ai carte, ai parte... cum zice proverbul înțelept.

Deslegați-Vă deci pungile frați țărani, și cumpărați pe lângă călindare și alte cărți din librăriile românești. Abonați gazetele populare, ca să aveți totdeauna și hrană sufletească.

Carturarii români încă vor cheltui de aci înainte mai mult pe cărți și învățatură. Vor sprijini toate societățile culturale, dând bună pildă sătenilor.

Numai pe calea aceasta vom putea ține în veci țara câștigată cu atâtea jertfe de sânge.

Prof. Dr. Alexandru Borza.

Din lumea largă.

Gazetarii ardeleni la marele sfat pentru pace.

Joi în 13 Februarie au sosit la Paris gazetarii ardeleni: Ghiță Pop, Aurel Escă, Iosif Șchiopul și canonicul Dr. Alexandru Nicolescu. Părintele Nicolescu e cel dintâi blăjan sosit la marele sfat pentru pace. Profesorul Dr. Ioan Coltor, tot dela Blaj, e încă pe drum spre Paris și va sosi în curând.

Rusia nu ia parte la marele sfat pentru pace, ci pentru limpezirea marilor încurcături din țara rusească s'a intrunit pe ziua de 15 Februarie un sfat deosebit pe insula Prinkipo, lângă Constantinopol, la care sunt invitați toți conducătorii de astăzi din nefericita Rusie. Ei își vor spune acolo toate dorințele și părerile, iară împuterniciții puterilor antantei li vor asculta și apoi la marele sfat pentru pace vor hotărî ce e de făcut pentru bietul popor rusec, nefericit prin uneltirile bolșevicilor.

Urmările revoluției în Germania

sunt foarte dureroase. Nu numai în Rusia, ci și în Germania și-au făcut de cap bolșevicii. Muncitorii nu mai vreau să lucreze, așa că dacă mai dăinuiesc mult aceste stări, Germania va ajunge la sapă de lemn. Trenurile și tramvaiurile umblă rar de tot, fabrica cea vestită a lui Krupp, la care lucrau nu mai puțin de 40 mii de ingineri și de slujbași și peste 380 mii de muncitori, a închis o mare parte din fabrici și are o pagubă la zi de peste 2 milioane mărci (o marcă = 2 coroane). Direcțiunea băilor de cărbuni din Niederlausitz caută în ruptul capului 20,000 de muncitori și nu a aflat până acuma mai mulți de 1000. Se tipăresc și acolo bani de hârtie zi de zi, așa, că dela începutul anului 1918 până acuma banii de hârtie s'au înmulțit cu 32 miliarde de mărci. Toată nădejdea conducătorilor e în pacea apropiată și-n noile alegeri, cari se vor face în curând.

Constantinopolul se prăpădește.

Nicăiri în lume nu este atâtea jale ca-n frumoasa capitală a Turciei. Sărăcia și boalele bântue în oraș și în împrejurimile sale. Stăpânii orașului sunt cei peste 400 de mii de soldați fugiți din armată, cari fură, jăfuiesc și aprind tot ce le vine în cale, fără de a fi pedepsiți de cineva. Dealungul pardoselilor zac ghemuiți tremurând copiii, trăgând să moară de foame și de frig, iar mulțimea aruncă nepăsătoare o privire asupra lor și-și vede de drum, neputându-le ajuta.

Pânea este o amestecătură de paie cu cenușă, este mai tare decât piatra și coasă foarte scump. Nici poliție, nici armată nu mai este. La începutul războiului armata turcească număra 2 milioane de oameni, astăzi mai sunt ca la 200,000; toți ceilalți s'au prăpădit. Numai în luptele dela Dardanele se spune că ar fi perit la 500,000 de soldați. Nu mai sunt nici răniți, căci ei au murit, neingrijindu-i nimenea și neavând cu ce-și lega rănilor.

Oare ce-ar zice marii sultani de odinioară, dacă și-ar vedea acuma mândra lor capitală, care a fost pe vremuri stăpâna lumii?

Mierea de stupi și zahărul.

Dela începutul războiului, dar mai cu seamă de când a intrat România în războiu se tot scumpește zahărul. Pricina e deoparte lipsa de lucrători, de alta lipsa năpilor de zahăr. Scumpirea acestei hrăni de căpetenie a ajuns să fie atât de mare în vremea din urmă, încât se vindeă chilogramul pe aiurea și cu 40-50 coroane.

Și atât de ușor s'ar fi putut pune capet acestei scumpiri, cel puțin la satele noastre, dacă oamenii ar înțelege, cu cât e mai bună, mai ieftină și mai sănătoasă mierea de stupi decât zahărul. Cu toate acestea femeile noastre dau tot ce au la casă: ouă, pui, brânză, unt și câte și mai câte alte bunătați pentru puțin zahăr, pe care li-l imbie câte un negustor pe sub ascuns. Pe când dacă ar fi la fiecare casă câte un stup doi, și dacă ar cunoaște oamenii minunatele efecte ale mierii, nu ar mai întrebuiță zahărul decât cel mult la cafeaua cu lapte.

Înainte de toate mierea nu e hrană făcută prin felurite meșteșugiri ca zahărul, ci este o hrană naturală. Mierea nu trebuie să o prelucure gura omului pentru ca să o poată mistui stomacul, ci ea îndată ce intră în stomac se preface în sânge și se întrebuițează toată pentru hrănirea, întărirea și încălzirea trupului. Zahărul trebuie întâiu ros, ceace strică dinților, și apoi mai trebuie și prelucrat prin salivă sau scuipat până ce ajunge ca stomacul să-l poată întrebuiță, iară prin prelucrarea aceasta a scuipatului se nasc de multe ori boale de răunchi.

Pe când zahărul e scump și în vremea din urmă îl căpătăm necurățit, având un miros greu de năp, ba trebuie să mai și mergem după el la oraș, pe atunci mierea ne vine aproape în cinste, e curată și se află și în cele mai depărtate și ascunse ținuturi. Și apoi să nu uităm, că are o aroamă atât de minunată și atât de plăcută încât o mănăcă ori cine, dar mai cu seamă copiii noștri cu cel mai mare drag.

Nu este altă hrană mai bună și mai sănătoasă pentru copii decât mierea. Ea nu numai că le place, dar îi hrănește de minune, le aduce la rând stomacul (intrucât nu mănăcă prea mult deodată) și, ce e mai mult, le întărește oasele. Și cât de cu drag o mănăcă copiii, nu numai fiindcă e dulce, dar-și fiindcă trupul lor plăpând cere multă dulceață. Dacă copiii sunt slăbuți și jigăriți, dacă sunt fără voie și palizi, dați-le miere amestecată cu smântână ori cu unt și veți vedea cum se direg, cum se ingrașă și cât de bine le merge.

Dar nu numai copiii, chiar și noi, oamenii mari, o mănăcă cu drag și de multeori s'a întâmplat, că oameni cu stomacul slab, oameni în doaga morții s'au tămăduit și întărit pe deplin prin întrebuițarea mierii.

Mai e apoi mierea și un minunat leac împotriva tusei. Dacă scobim o ridiche neagră, în scobitură băgăm miere de stup și apoi o coperim cu partea deasupra a ridichii punându-o la căldură, după o zi se face un sirop plăcut la gust și la culoare, care oprește tusa, intrucât aceea nu e urmarea bolii uscate.

Tochmai din pricina aceasta mierea se mănăcă în țările apusului luminat mult mai mult decât la noi. În Franța și în America bunăoară atâtea miere se mănăcă, încât vine pe un cap de om 40 chilograme la an.

Să cumpănim deci bine cele amintite mai sus, să ne câștigăm cât mai mulți stupi și să producem miere din belșug, pentru că prin aceasta nu numai, că vom avea la îndemână o hrană curată, aleasă și bună, ci și un leac dintre cele mai folositoare și încă ceva: un izvor

de câștig mare. Știu preoți și alți cărturari dela sate, cari au câștigat din miere înainte de războiu câte 2—10.000 de coroane la an.

Și eră să uit ceva: nu este în lume o mai mare plăcere decât îngrijirea stupilor. Când le vezi pe biete albine cât de cu zor lucră, cum se îngrijesc de ouele lor, cum ascultă de regina, cum își omoară trântorii, cum se îngrijesc în zilele de belșug pentru lungă și neiertătoare iarnă. — trebuie să le admiri și să recunoști, că are drept sfânta Scriptură, când zice: „Mergi la albină o leneșule!”

Nu vă cheltuiți deci banii pe zahărul scump, și mai cu seamă nu cumpărați zahăruri colorate și veninoase pe seama copiilor voștri, când puteți avea la casa voastră un zahăr mult mai ieftin și mai bun: mierca de stupi.

Prof. Iuliu Maior.

Cântece Moldovenești.

Frunză verde grâu mărunț
Cărărușă peste Prut
La puicuța de demult
S'a făcut un drum bătut:
Nu-i bătut de car cu boi
Nici de ciobănași cu oi,
Ci-i bătut de ochii mei...

Foaie verde alunică,
Mi-am făcut o ibovnică,
Și-aș iubi-o și mi e frică,
Că-i copilă tinerică...
Și-aș lăsa-o să mai crească,
Mi-i să nu mă părăsească.
Când mă uit la ochii ei,
Ochii ei ca murile
Mă cuprind arsurile;
Când mă uit la portul ei:
Portul ei ca florile
M'apucă sudorile;
Când mă uit la mersul ei
Mersul ei e legănat
La inimă m'a secăt.

De pe sate.

Faptă de laudă

Comuna Fărău.

Ieri, în 18 Februarie, au venit la redacția noastră doi frunțași, oameni cu carte, din satul Fărău, dela Vama seacă, și pe lângă alte vești bune, ne-au adus 285 de coroane, rugându-ne să dăm acești bani pentru Casa orfanilor din Blaj, și ne-au spus, că banii s'au adunat cu jocul miresei la nunta mirilor Victor Indrei din Fărău cu Floarea Rîșniță din Valea Sasului. Toți nuntașii au dăruit sume frumoase, de aceea îi punem cu numele în foaie, să fie pildă bună și pentru alte nunți, din alte părți.

Iată numele darnicilor nuntași: Dna Ana A. Sas și dna Marișă Indrei câte 25 cor.; d. Aurel Sas, Alexandru Moldovan, Bedő Géza, Galfi Dezső, Galfi Géza, câte 20 cor.; Valeriu Sas 12 cor.; Păr. Teodor Sas, Nicolaie Stoia, Gheorge Indrei Inv., Adorján Miklos, câte 10 cor.; Emil Căpitan stud. 6 cor.; dș. Emilia Sas, dș. Cornelia Sas, Ioan Neamțiu, Gligor Indrei, Nicolae Ciulea, Ioan Rîșniță și Victor Rîșniță (amândoi din Valea Sasului) câte 5 cor. Apoi alți oameni de inimă câte 4, 3, 2 și 1 coroane.

Bună faptă au făcut Fărăienii și Valeasăsenii. Cu banii lor au pus o cărămidă la Casa orfanilor. Brava lor! Să auzim tot de bine.

FOITA-NOASTRĂ

Omul sărac.

— Monolog. —

Draguț de Sf. Gheorghe.

Imi crește inima, când te văd venind! Tu ești sfântul primăverii, sfântul săracilor.

Tu nu ești ca Sf. Dumitru, care ține cu gazdele.

El e sfântul iernii, al somnului, al boagaților.

Tu sfinte Gheorghe înverzești câmpurile, înfrunzești pădurile. Mă uit peste hotar și-mi rade inima.

E verde jos și albastru sus. Iarba e de-o palmă, cucuruzele au eșit, holdele-s mari.

Și toate la mine privesc.

N'am o palmă de loc și totuș al meu e pământul.

Pe mine mă așteaptă toate. Pe mine mă cunoaște iarba și holdele și cucuruzele. Mă cunosc de un an, de zece, de patruzeci. Fără mine acolo stau unde sunt. Căci bogatul, hrănitul, habar nu le are.

La secere, la coasă, la sapă tot eu și iară eu. Lucru pe stânga, pe dreapta. Lucru la soare, pe vânt, pe ploaie și în vifor. Dela Sf. Gheorghe încolo sub ceriu încă e acasă, la câte o rădăcină de rug, la câte un snop culcușul. Noaptea mă acopere cu țolul ei și vântul imi cântă să dorm.

Cine-i ca mine?

Soarele mai întâiu pe mine mă află în hotar și mai pe urmă eu seamăn acolo. Noaptea e mai scurtă decât țevă pipei, dar eu habar n'am. Numai pic să-mi treacă somnul peste ochi, și-mi ajunge.

Și numai mălai să dea Dumnezeu!

Mălai și sănătate.

Nu-mi trebuie nici pancove, nici fripturi. Alea-s pentru domni, pentru gazde. Ei au vreme de mâncat. Noiăștia săraci câte o felie de mămăligă, câte-o coajă de mălai.

Cine să mai stea și de hai-gură! Să te mai gândești la cărnuri, la vre-o ouă de vin? Ți-ar trebui Niculae fătul meu, ți-ar trebui. Las că nu-s de tine!

Tu trebuie să te pleci de-o sută, de-o mie de ori.

La secere ești toată ziua cu nasu în pământ, la coasă tot sucește-te, tot îndoaie-te, la sapă nici să fii la mătânie.

Ce s'ar alege de tine, dacă ai fi cu burduful plin? Ce ar fi de capul tău, dacă în rânză ți-ar sta funtul de carne, ca un pietroi, iar cupa de vin te-ar ameți de cap?

Ai fi și tu ca gazdele. În soare ți-ar fi prea cald, în umbră prea frig. Ai mânca și — hai la umbră, trage un somn! Mijlocul te-ar durea, mâinile, picioarele ți-ar fi ca amortite.

Ce-ar face holdele, ierburile fără tine? Cui ar rămânea câmpul acesta mare, visător? Cine ar fi stăpân peste toate câte le vezi?

Hei, că știu toți ce-i omul sărac, când vine primăvara. Dela Sf. Gheorghe încolo, pe lângă o gazdă nu trec, să nu aibă o vorbă bună cătră mine. De departe imi rād toți.

— Încătrău Niculae?

— Tot bine frate Niculae!

— Nu te-am mai văzut de-un an cumetre Niculae! Tot vere, tot cumetre, tot frate Niculae. Popă, dascăl, notarăș se țin după mine, ca coada după cățel. De jude, vornic și ceialalți nici nu mai vorbese.

Nu trec pe lângă o crișmă să nu tragă câte patru de mine.

— Hai mă, hai de bea și tu un păhar.

— Hai că ești ostenit. Un păhar la omul ostenit!

— Ia dă-te incoace... Făți o țigară... Mai am eu câte ceva pentru oamenii miei... Doar suntem și ceva neamuri!

Să mă trageți în țapă, dacă știu de vre-un nemșug.

Ei, că astă iarăă altcum vorbiau toți cu mine. Când intram pe porțiță cu sacul sub-suoaară, auziam de departe cum se răstește femeia cătră bărbat!

— Iar îl aduce dracul. De cerșitorul ăsta nu mai poți închide ușa. Gândește, că ne-am trudit pentru el!

Ceream cucuruz... că nu au sfărmit. Baremi grâu — cât de slab. Că au puțin de tot. Baremi o pită, că n'am o coajă la heiu. Că chiar azi au vrut să ducă la moară..

Și să mai trăiești iarna!

Vara e de noi,ăștia, cari n'avem făr' brațele și sufletul în oase.

Atunci știu că au. Au cucuruz, au grâu, au pită. Altcum pe câmp le rămân și holde și ierburi. Numai din sprânceană să fac și es toate din coșuri, de nu încap.

Mă chiamă de pe uliță toți.

— Hai Niculae să-ți dau o oală de lapte, mai duci la copii. Hai și mâne. Ți dau bucurios. Ți dau și ferdela, care ți-s dator.

— Mie?

Mă gândeam la ferdela, care i-am cerut-o la Bobotează, ca să-i cosesc livadia din Rogoază și nu mi-a dat-o.

— Știi bine doar, că mi te-ai fâgăduit două zile la secere pentru o ferdelă de grâu.

— Ian pleacă muere și i-o adu, ca să nu-i mai port de grijă.

Cu de-a sila mi-o pun pe umăr. La poartă imi mai spune odată.

— Și să nu uiți Niculae, poimăne începem la secere. Să nu te fâgăduiești cumva airca.

Să am patru boi aș scoate bucatele pământului dela gazde.

Draguțe de secere!

Numai până cinez stau în casă. Altcum un ochiu n'aș putea închide.

Tot poc, poc în fereastră.

— Acasă-i Niculae?

— Ba, ai eșit.

— Unde merge mâne?

— Nu știu.

— Să vină la mine, dar negreșit.

— Ba la mine strigă un altul dela spate.

Asta-i numai până te prind la lucru.

Când ești odată în brazdă să vezi ce iute să schimbă oamenii. E soarele de-o postă pe cer și încă nime nu se arată în hotar cu ceva de mâncare. Numai stăpânul stă după tine, binemâncat, și drăcue, tot bagă de vină, că ce muere leneșă, de nici până acum n'agătit prânzul...

Par'că n'aș ști că s'au înțeles. Cruță o mâncare. Dacă vine cu prânzul la nouă, amiaza ți-o aduce la doi. Apoi grijă nu-ți mai poartă nime, până ți vezi coasa în iarbă.

Seara ți varsă o oală de crumpene pe masă. Și ce crumpene! Tot oăt alunele. Curăți la coji până te urăști și ți iai pălăria.

Știe el bine, că în vara aceea nu te mai prinde, iar până în alt an uiți. Căci așa e omul sărac. Uită ușor. Ce-ar fi dacă nu ar uita? Ar trebui să lucre gazdele, iar el să se plimbe cu pipa în gură. Atunci ce am face la iarnă?

Oct. Prie.

Ce-i cu împărțirea pământului.

Domnul Dr. Victor Bontescu, ministrul nostru de agricultură a spus unui gazetar din Sibiu, între altele, următoarele:

Rânduiala cu moșiile și pământul va fi gata mult mai curând, de cum crede lumea. Așa pretinde iubitul nostru Rege Ferdinand I, care știu cât de mult se îngrijește de soarta poporului dela țară... Deci lumea nu trebuie să fie deloc neliniștită, ci să aștepte câteva săptămâni încă — căci numai de săptămâni e vorba, — cum am așteptat o mie de ani sub stăpânire străină.

ȘTIRI.

HORA NOUĂ

Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inimă română,
Să'nvârtim hora frăției
Pe pământul României.
Iarba rea din holde piară,
Piară dușmânia'n țară,
Intre noi să nu mai fie
Decât flori și omenic.

Basarabia iubită,
Transilvania dorită,
Bucovina'n veci frumoasă,
Temișana cea mănoasă,
Țări cu frați de-un neam și-o lege
Sub acelaș falnic Rege,
Astăzi toate împreună
Vin la patria română.

Intre Tisa, Nistru, Mare
Cât e munte, câmp și zare
Pân' la Dunărea albastră
Este iarăș țara noastră.
Mândra Românie mare
Azi e'n sfântă sărbătoare,
Să'nvârtim hora frățească
Pe moșia strămoșească.

(Din „Glasul Bucovinei“).

— **Dar frumos pentru orfani.** Ioan Spădăcean și Maria Chertes din Ciufud, au dăruit în ziua cununiei lor, care s'a ținut în Dumineca trecută, 52 de coroane pentru copiii orfani, cari se cresc în orfelinatul din Blaj. — Frumoasă faptă, când cineva în ziua bucuriei își aduce aminte de năcazul deaproapelui său! Dumnezeu să le scrie fapta, precum cu laudă le scriem noi numele în această gazetă.

— **Nume românești.** Cărmuirea noastră dela Sibiu a dat de curând o scrisoare, prin care se rânduiesc următoarele: pe viitor nu mai zicem; nici nu mai scriem: comitat sau varmeghie, ci *judet*, adică așa, cum cere limba noastră românească. La cerc sau ieraș li zicem *plasă*, de pildă plasa Blaj, plasa Aiud, plasa Turda (nu *cercul* Blajului, Aiudului). De unde ești? Din comuna Mihail, plasa Teiuș, județul Alba-Inferioară — trebuie să răspundă un mihăltan de acum înainte. Comitetele suprem, fișpanul, se numește *prefect*. Vicecomitetele, vișpanul, se numește *subprefect*. Protopretorele, fișolgăbirăul, se cheamă *primpretor*. Doctorul cercului: *medic de plasă*. Notarul (notarășul) satului se numește *secretar comunal*; notarul mai multor sate: *secretar cercual*. Birăul, judele comunei, se numește *primar*. Membrii din comitetul satului se numesc *consilieri*. Judecătoria cercului se numește *judecătoria de ocol*. Judecătorul, județul: *judecător de ocol*. Tabla (cum a fost de pildă la Oșorhei)

se numește *curte de apel*. Curia (cum a fost la Pesta) se numește *curte de cassafie și justiție*. Judecătorii, când sunt mai mulți laolaltă, se numesc *magistrați*. În loc de domnii judecători, zicem domnii magistrați. — Acestea numiri să ni-le însemnăm bine și numai așa să le grăim!

— **Le-a spus-o verde...** Ungurii s'au dus în Elveția, la o adunare mare de socialiști și au început acolo să se tânguiască în fața Socialiștilor din toată Europa, că așa așa fac Românii din Ardeal, că nu-i dreptate ce fac ei (adecă Români), că ungurii trebuie să fie stăpâni acolo. Și altele de felul acesta. Atunci un englez s'a întors cătră ei și le-a spus:

— Nu vă mai răcăiți de geaba. În fosta Ungarie națiunile au drept să facă cum le trage sângele și neamul. Prin urmare, nu vă mai amestecați în treaba lor. Lăsați națiunile să-și hotărască ele soarta lor!

— **La marcele sfat pentru pace,** pe lângă cei înșirați în numărul trecut al gazetei noastre, mai iau parte din Ardeal, următorii: Dr. Ioan Mocioni în treburi de gazetărie, Dr. Crăsnaru în treburi de numărătoare, Dr. Moroian în treburi bănești, Dr. Traian Vuia pentru istorie și anumit pentru treaba cu Bănatul.

— **Un om, care ține la întărirea sa sufletească,** la luminarea minții sale, dă cel puțin 50 coroane la an pe gazete și pe cărți de cetit. O sumă destul de nelinștată, cât timp pe tabac (tutun, duhan) dă bucuos sute de coroane. Ei bine, din 50 coroane la an, fiecare cetitor s'ar putea înscrie membru la „Asociație”, cu taxa de 10 coroane. Ar primi în schimb, câteva cărți populare. Cu 20 coroane și-ar putea abona gazeta populară săptămânală din ținutul său. Cu alte 20 coroane și-ar putea cumpăra un calendar și alte cărți folositoare, după plac.

Acestea sfaturi luminate le dă dl Gavril Todica din Geoagiu, om învățat și cu multă râvnă pentru înaintarea poporului nostru.

— **Horă românească în casa comitatului Târnava mică.** Județul Târnava mică are în Sânmărtin un palat mare și frumos, care a fost ridicat din sudoarea locuitorilor români. În această casă cu zeci de odăi, care de care mai minunate, înainte vreme nu se prea auzea răsunând vorbă românească, decât doar suspine de Români năcăjiți. În ziua de Stretenie, seara, Sânmărtinenii au făcut o petrecere mare cu joc în acest palat, pe care acum fălșăie mândru steagul românesc, iar stăpânul lui e prefectul (fișpanul) nostru român. În odaia cea mare din etagiu erau puse la loc de frunte și împodobite cu trei color chipurile Mărilor Sale a Regelui Ferdinand și a Reginei Maria. Domnișnarele purtau, celea mai multe, mândre porturi românești. Iar jocul s'a început cu hora, horă mare românească. La petrecere au venit și săteni de ai noștri, Târnăveni frumoși și lelite oacheșe. Și dela o vreme au început ceterașii să-o întoarcă pe învărtită sătenească, de se cutremurau ferestrele. Și s'a încins un joc frățesc între tinerimea cu carte și între săteni, de-ți crește inima de bucurie... Și ne gândeam: vezi așa se cade, să fie frăție și la horă! — Petrecerea de altfel a avut și un scop bun: din venitul ei se vor ajutură orfanii războiului.

— **Ajutorarea României.** Prietini din Apus ai României i-au trimis până acuma două vapoare mari cu făină, cel dintâi aducând 5911 tone, iar al doilea 7158 tone. Din acestea vre-o 495 vagoane au și sosit și au fost împărțite peste toată țara.

— **Francezii stăpâni în Bănat.** Oștirea franceză a ocupat cea mai mare parte a Bănătului, luând în primire toate căile ferate. Sârbii au luat-o frumusețea cătră casă.

— **În slujba Neamului.** Au intrat în armata română următorii ofițeri înalți, cari mai înainte au slujit în oștirea prăbușitei împărății austro-ungare, generalii: Dănilă Pop (marele viteaz în luptele cu Rușii), Alexandru Hansu și Alexandru Bunaciu. Colonelii (obârștării): Nicolae Pop, Iuliu Bogdan, Aurel Păcurariu, C. Bardoși, Alexandru Pop, Dumitru Florian (vestitul fost căpitan, cântat în doinele cătănești), Bidu și V. Radeș. Apoi o mulțime de loc-coloneli, maiori și căpitani.

— **Cătania lui Râpa...** — Măi Râpa fost-ai cătană? Fost Domnule la tocană! — Unde-ai fost Râpo pe fronturi? La linguri și la prefonturi! — Sună, Râpă, tunu tare? Aule-ce mai cântare! — Dar de pușcă cum îți place (Aude Râpa și tace...)

Mărunțișuri din lume și din țară

— Aproape de țărmurii Italiei, lângă orașul Messina, s'a scufundat un vapor cu călători. Vaporul dase peste o mină (bombă plutitoare). Dintre călători au fost mântuiți două sute. Numărul înecaților nu se cunoaște.

— În Bistrița au fost pedepsiți cinci săteni, fiecare cu câte o mie de lei pentru că au furat lemne din pădure. *Hoșii n'au omenici în România Mare!*

— Ovreul Veis din Dej, fiindcă n'a vrut să primească 1 leu în preț de 2 coroane, a fost pedepsit cu cinci sute de lei.

— În Basarabia prețul unei ruble ruse s'a statorit într'un leu românesc. Rubla rusească înainte războiului prețuia 5 lei. — Că să știe, cei cari ar avea ruble pe la noi.

— Rușii încă s-au săturat până în gât de bolșevici. În Rusia se țin pretutindeni adunări cari iau hotăriri împotriva bolșevicilor. Oamenii cu dragoste de țară de acolo scriu într'un Antantei (țările biruitoare) să-i mântuie de bolșevici, cari au dus Rusia la stricăciunea de astăzi.

— În Țara unguerească nu mai e lumina lui „Pap János”. Ungurii se încalieră într'un ei între ei. Săptămâna trecută s'au bătut honvezii dela Veszprém cu gardiștii unguri din statul lutas. Au dat cu granate unii într'alții și s'omorât, ea la bătaie. Păruiala au început honvezii, fiind beți.

— Germanii cei viteji nu mai pot face rânduială nici în țara lor. Se tem și ei amărânic de bolșevici. De aceea s'au hotărât să ceară o sută de mii de americani, cari să le facă rânduială și să-i apere de ruși. — Unde e cumetre Hindenburg?

— În părțile Clujului, un fecior, care mergea la o nuntă în Dretea, voia să facă și el bravură, vezi Doamne. Se tot trudea să împuste cu o rablă de pistol ruginit. Dar pistolul nu voia să se sloboadă. Atunci l-a dat un fetiș să-l țină, ca el să poată mână caii. În fața năroadă, s'a mesterit ea mai departe. Atunci pistolul nevoii s'a slobozit și a nimerit în picior. Încât în loc să ajungă la nuntă, dupăcum le eră porneala, au trebuit să se duca la — doftori! — „Corajia” la multe nenorocite duce...

— Polonii, cari au gemut atâta vreme sub jugul Rușilor, Nemților și Austrieilor, acum când au putut și ei să se unească într'o singură țară polonă, ne sunt buni prietini noi Românilor. Ministrul lor președinte a trimis României o caldă scrisoare de prietinie, în care spune, că Polonii vor fi de acum înainte frați de cruce cu Români. Și vor lupta împreună ca să fie apărătorii dreptății în Răsărit.